

قوانین و مقررات سازمان های مردم نهاد در ایران (Non-government Organization) سَمَن

مدیریت سازمانهای مردم نهاد و خیرین سلامت
تابستان ۱۴۰۰

فصل اول

مقدمه و تعارف

مقدمه و تعاریف:

تعریف سازمان مردم‌نهاد (به اختصار: سَمَن)

□ سازمانی با شخصیت حقوقی مستقل، غیر دولتی، غیر انتفاعی و غیر سیاسی است که برای انجام فعالیت داوطلبانه با گرایش فرهنگی، اجتماعی، مذهبی، بشردوستانه و بر اساس قانونمندی و اساسنامه مدون، رعایت چارچوب قوانین موضوعه کشور و مفاد آیین نامه های اجرایی آن فعالیت می کند.

□ اساساً با تأکید بر ۳ اصل **داوطلبانه، غیرانتفاعی و غیرسیاسی** تشکیل و تأسیس می‌شوند.

تاریخچه:

اگرچه انجمن‌های داوطلبانه شهروندان در سراسر تاریخ وجود داشته‌اند، سازمان‌های غیردولتی اغلب به همان منوال که امروزه، بویژه در سطح بین‌الملل دیده می‌شوند، در دو قرن اخیر توسعه یافته‌اند. یکی از اولین سازمان‌های این چنینی، صلیب سرخ جهانی است که در سال ۱۸۶۳ تأسیس شد.

عبارت «سازمان‌های غیردولتی» با تأسیس سازمان ملل متحد در سال ۱۹۴۵ که مفاد آن در ماده ۷۱ از فصل ۱۰ منشور سازمان ملل آمده‌است، به وجود آمد.

اولین تعریفی که از «سازمان‌های غیردولتی بین‌المللی» هر گونه سازمان بین‌المللی که از طریق پیمان و معاهده بین‌المللی ایجاد نشده‌است.

مراحل تکامل شکل گیری سازمان های غیردولتی:

سه مرحله یا دوران تکامل سازمان های غیردولتی توسط کورتون سال ۱۹۹۰ در نوشته ای تحت عنوان «سه دوره شکل گیری فعالیتهای داوطلبانه» شناسایی شده است.

مرحله اول، نوع خاصی از سازمان مردم نهاد شکل می گیرد که بر امداد رسانی و رفاه متمرکز بود و مستقیماً به افراد ذی نفع خدمات امدادی ارائه می کرد. توزیع غذا، تأمین پناهگاه و ارائه خدمات بهداشتی نمونه هایی از خدمات این قبیل سازمان های مردم نهاد بود. در واقع سازمان مردم نهاد در این مرحله نیازهای روز افراد را تشخیص می دادند و به برآورده ساختن آنها می پرداختند

مراحل تکامل شکل گیری سازمان های غیردولتی

در مرحله دوم از تکامل، سازمان های مردم نهاد از لحاظ وسعت و اندازه کوچکتر شده و به مجموعه های مستقل و خودکفای محلی تبدیل شدند. سازمان های مردم نهاد در این مرحله از تکامل، امکانات جوامع محلی را گسترش دادند تا بتوانند با 'اقدامات محلی مستقل' نیازهای آنها را برآورده سازند.

مراحل تکامل شکل گیری سازمان های غیردولتی

کورتن مرحله سوم از تکامل و شکل گیری سازمان های مردم نهاد را ' توسعه نظام های پایدار ' می خواند. در این مرحله، سازمان های مردم نهاد می کوشند تغییراتی را در سیاستها و مؤسسات در سطح داخلی، ملی و بین المللی به وجود آورند به تدریج این سازمان از «سازمان مردم نهاد امداد رسان» به «سازمان مردم نهاد توسعه و آبادانی» تغییر ماهیت داد بلکه به مراتب، پیچیده تر می شود.

اهداف:

سازمان‌های مردم‌نهاد برای رسیدن به اهداف گوناگونی فعالیت می‌کنند و معمولاً در جهت پیشبرد اهداف **سیاسی** یا **اجتماعی** اعضا در حرکت هستند.

مثال، به بهبود وضعیت محیط زیست، تشویق گروه‌ها و مردم به رعایت حقوق بشر، بالا بردن سطح رفاه قشرها محروم و آسیب پذیر یا مطرح ساختن **یک برنامه مشترک و دسته جمعی** می‌توان اشاره کرد.

تعداد این قبیل سازمان‌ها بسیار زیاد است و اهداف آنها طیف وسیعی از موقعیت‌های سیاسی و فلسفی را در بر می‌گیرد. حتی می‌توان آن را بی شک به مدارس خصوصی و سازمان‌های ورزشی نیز ربط داد.

ویژگی سازمان های مردم نهاد:

۱- غیر دولتی بودن (Non-Governmental) :

بدین معنی که تأسیس آنها بر اساس تصمیم دولتی و در چارچوب بودجه عمومی انجام نگیرد بلکه اشخاص حقیقی یا حقوقی خصوصی مؤسس آنها باشند، البته سازمانهای مردم نهاد و مجموعه دولت دارای ارتباط و اثرات دوجانبه می باشند.

۲- غیر انتفاعی بودن (Non-Benefite):

بدین معنی که دست یافتن به درآمد و سود و انجام فعالیتهای تجاری و صنفی انتفاعی بمنظور تقسیم منافع بین اعضاء ، مؤسسان، مدیران و کارکنان هدف سازمان نباشد، هرچند که این ویژگی، سازمان مردم نهاد را از دست یابی به درآمد برای اداره امور خود باز نمی دارد

ویژگی سازمان های مردم نهاد:

۳. تمایل به استقلال:

بدین معنی که سازمان مردم نهاد سعی می کند برای تحقق اهداف خود درچارچوب قوانین موضوعه تا حد ممکن از درجه استقلال بالایی برخوردار باشد و زیر نفوذ صاحبان قدرت و یا گرایش های مختلف قرار نگیرد.

۴. خودجوشی و نیاز طبیعی:

سازمانهای مردم نهاد بنابر نیاز طبیعی ناشی از شرایط فکری، محیطی، انگیزش ها، خصوصیت ها و آرمانهای مشترک افراد و جامعه، و به صورت داوطلبانه و خودجوش و بر اساس اصل آزادی اراده اشخاص تأسیس و اداره می شوند.

۵. غیر سیاسی بودن:

اهداف غیر سیاسی در بردارنده فعالیتی است که مشمول ماده یک قانون احزاب نگردد.

کارکردهای سازمان های مردم نهاد:

کارکرد سازمانهای مردم نهاد

یک سازمان مردم نهاد برای رسیدن به اهداف مورد نظر خود از شیوه ها و روشهای متفاوتی بهره می گیرد که می توان آنها را در ۷ مورد دسته بندی و بررسی نمود که عبارتند از :

۱- جمع آوری ، ارزیابی و انتقال اطلاعات

یکی از کارکردهای مؤثر و مشخص سازمانهای مردم نهاد ، حد واسط بودن بین دولت و جامعه است کسب اطلاعات از دولت و انتقال آن به شاخه های پائین تر ، یعنی تک تک افراد جامعه و با برعکس آن به شاخه های پائین تر - یعنی تک تک افراد جامعه و یا برعکس آن یعنی جمع آوری اطلاعات در چارچوب موضوع فعالیت و ارائه آن به دولت می تواند بصورت یک تعامل فی ما بین و از کارکردهای اساسی یک سازمان مردم نهاد در توسعه فرهنگی و اجتماعی به شمار آید.

کارکردهای سازمان های مردم نهاد:

۲- ارائه پیشنهاد به دولت :

بسیاری از سازمانهای مردم نهاد تلاش می نمایند تا با ارائه راهکارهای اجرایی و یا تئوریک در زمینه های موضوعی مختلف به دولت کمک نمایند، این عمل ضمن اینکه می تواند دولت را در پیشبرد اهداف و سیاست هایش کمک نماید باعث ایجاد تعامل بر پایه اعتماد بین دولت و نهادهای غیر دولتی می گردد. به عنوان مثال سازمانهای مردم نهاد با ارائه و انجام پروژه های خرد و کلان در موضوعات مختلف دولت را در رسیدن به هدف مبتنی بر توسعه پایدار کمک می نماید.

کارکردهای سازمان های مردم نهاد:

۳- اقدامات حمایتی و وکالتی

یکی از کارکردهای مؤثر و رایج در سازمانهای مردم نهاد ، انجام اقدامات حمایتی به اشکال مختلف و ارائه خدمات به فرد فرد جامعه می باشد . این امر با اهداف بشر دوستانه اتفاق می افتد و سازمانهای مردم نهاد را در شمار نهادهای حمایتی در یک جامعه قرار می دهد.

کارکردهای سازمان های مردم نهاد:

۴- آموزش، پژوهش و انجام مطالعات

سازمانهای مردم نهاد در کنار نهادهایی که رسماً به این کار اشتغال دارند می توانند در مقیاس هایی کوچکتر به آموزش گروه هایی از جامعه بپردازند که فرصتی برای بهره مندی از آموزشهای رسمی جامعه ندارند و یا نوع آموزش به گونه ایست که نهادهای رسمی آن را تامین نمی کنند

به عنوان مثال سازمانهای مردم نهادی که با موضوعات خانواده یا تربیتی فعالیت می کنند می توانند با آموزشهای مناسب و مورد نیاز در حوزه خانواده به رشد و ارتقاء سطح بینش والدین به منظور تحکیم بنیان خانواده ها کمک نمایند

سازمانهای مردم نهاد می توانند با تشکیل گروه های کارشناسی رسمی در محیط های مورد نیاز جامعه دست به پژوهش های کلی و یا موردی زده و نتایج آن را در اختیار بخش دولتی مربوط به آن قرار دهند و یا به اطلاع عمومی برسانند.

کارکردهای سازمان های مردم نهاد:

۵- ایجاد تشریک مساعی

برخی از سازمانهای مردم نهاد با ارائه راه کارهای اجرایی و یا نظری به برخی از افراد و یا حتی دولت در انجام برنامه ها و یا پروژه هایی **منطبق با اصول اساسنامه ای خود** کمک نموده و با آنان همکاری دارند.

کارکردهای سازمان های مردم نهاد:

۶- جمع آوری و ارائه کمک های حقوقی و بشردوستانه :

یکی از مسائل که همواره جوامع انسانی با آن درگیر هستند **عضلات اجتماعی** از قبیل فقر ، مصرف مواد مخدر ، شیوع برخی بیماریها ، اشاعه فساد و بی بند و باری ، معضلات زیست محیطی ، تنش های اجتماعی ، فقر فرهنگی ، فاصله های زیاد طبقاتی ، فقدان فرهنگ مناسب شهرنشینی و صدها مورد دیگری باشد .

اگرچه نهادها و سازمانهای دولتی و رسمی ، به منظور غلبه بر این معضلات همواره برنامه ها و سیاست هایی را اعمال می نمایند و بودجه هایی را سالانه مصروف این بخش می سازند اما **نقش مشارکتی سازمانهای مردم نهاد** و تشکلهای محلی می توانند ، کمک مؤثری در این راه باشند.

کارکردهای سازمان های مردم نهاد:

۷- کارکرد روانی تبلیغاتی:

این روش به ویژه از سوی سازمانهای حقوق بشری و زیست محیطی مورد استفاده قرار می گیرد ، انتشار خبرنامه ها ، برگزاری نشست ها و سخنرانی ها در جلسات سازمانهای دولتی و غیردولتی در مورد موضوعی خاص ، این کارکرد را عینیت می بخشد.

بنابراین در یک جمع بندی کلی می توان برای سازمانهای مردم نهاد کارکردهای زیر را بیان نمود:

- *اطلاع رسانی و آگاه سازی عمومی و آموزش
 - *جلب مشارکت های مردمی در زمینه های مختلف و متناسب با اهداف سازمان و بسیج عمومی
 - *ایجاد گسترش و تقویت هماهنگی بین بخش های دولتی و مردم
 - *گسترش نظارت عمومی
 - *ارزیابی پروژه ها و فعالیتهای عمومی
 - *افزایش بهره وری در استفاده از منابع
 - *ارائه راهکارها و پیشنهادها به دولت به منظور کمک به رفع مشکلات و نارسایی ها
 - *پایداری در تولید و مصرف منابع طبیعی و محیط زیست (بیابان زدایی ، درخت کاری)
 - *منابع تولید (بازاریابی ، بهره برداری پایدار ، توسعه ، حفظ)
-

بنابراین در یک جمع بندی کلی می توان برای سازمانهای مردم نهاد کارکردهای زیر را بیان نمود:

*ارائه خدمات به بخش عمومی جامعه و بخش دولتی (امداد رسانی ، امور خیریه ای ، بهداشتی و انجام پروژه های تحقیقاتی به همکاری با بخش دولتی در اجرای پروژه ها)

*همکاری با ارگان های دولتی : اقدامات مشترک برای پیشبرد برنامه ها لازم به ذکر است که دامنه فعالیت سازمانهای مردم نهاد (متناسب با امکانات و تجهیزات ، منابع انسانی و اهداف آن متفاوت است برخی از آنها تنها در سطح استان یا شهرستان ، برخی در گستره ملی و برخی دیگر نیز فراتر از آن و سطوح بین المللی فعالیت می کنند.

بودجه سازمان‌های مردم‌نهاد

بودجه سازمان‌های مردم‌نهاد از راه‌های ذیل تأمین می‌گردد:

۱- تأمین بودجه از حق عضویت اعضا و کمک‌های مردمی

۲- تأمین بودجه از طریق انجام فعالیت‌های مانند فعالیت‌های پژوهشی آموزشی خدماتی در چارچوب موضوع فعالیت، اهداف و اساسنامه سازمان

۳- دریافت کمک‌های دولتی مانند کمک از دستگاه‌های تخصصی و مرجع

۴- دریافت کمک و گرفتن پروژه از سازمان‌های بین‌المللی و غیردولتی

فصل دوم

سازمان های مردم نهاد در ایران

سابقه شکل‌های مردم‌نهاد در ایران:

مساجد، تکایا، هیئت‌های مذهبی را نهادهای غیردولتی سنتی قدیمی می‌دانند و پس از آن صندوق‌های قرض الحسنه، خیریه‌ها، انجمن‌های اسلامی و حتی دوره‌های فارغ‌التحصیلی در دوران بعدتر و سپس اتحادیه‌ها، اصناف و نظام‌های صنفی و مهندسی و غیره، شکل‌های جدیدتر نهادهای مدنی هستند.

تشکل ها و قوانین مربوطه:

آیین نامه تأسیس و فعالیت سازمان های غیردولتی مورخه ۱۳۸۴/۳/۲۹ در آخرین روزهای دولت سید محمد خاتمی، بنا به پیشنهاد مورخه ۱۳۸۳/۵/۸ وزارت اطلاعات و به استناد اصل ۱۳۸ قانون اساسی تصویب و اجرایی شد.

عناوینی چون «جمعیت»، «انجمن»، «کانون»، «مرکز»، «گروه»، «مجمع»، «خانه»، «مؤسسه» می توانند به جای واژه «سازمان» و تشکل های غیردولتی به کار گرفته شوند.

تشکل ها می توانند با موضوع فعالیت و اهداف مشترک با رعایت آیین نامه مذکور به صورت شبکه درآیند و یا به عضویت سازمان های بین المللی درآیند.

شبکه ها یا حتی تشکل های فعال در راستای تحقق خواسته های مشروع اعضای خود - بسته به اعتبار و صلاحیت خود و گسترش فعالیت و تعامل آنها با دیگر تشکلهای (کار جمعی تشکلهای) - قابلیت های قانونی بسیار دارند؛

فصل سوم:

نحوه ی ایجاد یک سازمان مردم نهاد در ایران

اولین قدم در تاسیس یک سازمان مردم نهاد چیست؟

در ایران برای تاسیس یک سازمان مردم نهاد در ابتدا می‌بایست به **وزارت کشور** مراجعه کرد. همچنین قبل از مراجعه به وزارت کشور متقاضیان می‌توانند فرم‌های درخواست تاسیس تشکلهای مردم نهاد را از طریق **پورتال وزارت کشور** تهیه و تکمیل نمایند. به همین شکل، متقاضیان می‌توانند فرم‌های اساسنامه که از قبل برای تشکلهای مردم نهاد تهیه شده است را دریافت و تکمیل کنند.

شکل و محتوای اساسنامه برای همه تشکلهای مردم نهاد **یکسان** است و بصورت یک فرم تیپ توسط وزارت کشور در اختیار متقاضیان گذاشته می‌شود. لذا بیشتر قسمت‌های اساسنامه از پیش آماده شده است و متقاضیان می‌توانند با وارد کردن اطلاعات اعضای اولیه گروه یا همان هیات موسس فرم اساسنامه را به راحتی تکمیل کنند. تنها در قسمتی که مربوط به موضوع و شیوه‌های فعالیت تشکل مردم نهاد است متقاضیان می‌بایست **اهداف و موضوع فعالیت‌هایشان** را تهیه و تدوین کنند و در آن قسمت همراه با جزئیات بنویسند.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کشور

صفحه اصلی درباره ما نقشه سایت تماس با ما فرایندها

چهارشنبه 11 شهریور 1394 09:02:11

جستجو

خدمات الکترونیکی

- سازمانهای مردم نهاد
- اطلاعات تقسیمات کشوری
- اطلاعات شوراهای اسلامی
- مرکز مدیریت عملکرد، بازرسی و امور حقوقی
- اطلاعات روستاهای کشور
- مناقضات و مرادبات
- احزاب و تشکلهای صنفی
- گزارش مشکلات اتباع خارجی
- گزارش شکایات امور انتظامی
- بروزهای عمرانی کشور
- ارتباط مستقیم با مسئولین وزارت کشور و استانداریها

دریای خزر
اردبیل
آذربایجان شرقی
آذربایجان غربی
گیلان
زنجان
مازندران
البرز
قزوین
تهران
سمنان
مرکزی
چهارمحال و بختیاری
کهگیلویه و بویراحمد
لرستان
ایلام
اصفهان
یزد
فارس
هرمزگان
بلوچستان
دریای عمان
خلیج فارس

نقشه جهت دسترسی به پورتال استانداریهای سراسر کشوری باشد.

منو

- ساختار سازمانی
- اهداف و وظایف
- معاونت ها
- معماری معاونین و استانداریها

اطلاعات

- انتخاب سغریهای وزیر کشور
- اطلاعیه ها
- قوانین و مقررات
- آیین نامه و بخشنامه ها
- نتایج انتخابات ریاست جمهوری

پیوندها

- پورتال استانداریها
- سازمان ها و واحد های تابعه
- خبرگزاری ها
- شورای عالی ترافیک کشور
- سازمان بیمه سلامت
- سند مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری
- مرکز مطالعات راهبردی و آموزش
- سند مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز

اطلاعیه ها

- اطلاعیه شماره 2 کارگروه تخصصی تشکلهای مردم نهاد مدیریت بحران کشور
- اطلاعیه شماره 4 انتخابات تعیین نماینده سازمانهای مردم نهاد ملی در هیات نظارت کشور
- اطلاعیه برگزاری دوره آموزشی راهبمای عملی کسب مقام مشورتی از سازمان ملل متحد
- اطلاعیه شماره 2 قانون تشکلهای اجتماعی مدنی
- اطلاعیه زمان برگزاری سومین دوره انتخابات تعیین نماینده سازمانهای مردم نهاد در هیات نظارت کشور

بیشتر

اخبار

اطلاعیه شماره 2 کارگروه تخصصی تشکلهای مردم نهاد مدیریت بحران کشور
1394/1/30 یکشنبه

مصبوه هیات نظارت درخصوص آورده مالی سازمانهای مردم نهاد موضوع خیریه
1394/1/24 دوشنبه

اطلاعیه شماره 6 : نتیجه چهارمین دوره انتخابات تعیین نماینده سازمانهای مردم نهاد ملی در هیات نظارت کشور
1393/10/21 یکشنبه

اطلاعیه شماره 5 انتخابات تعیین نماینده سازمانهای مردم نهاد ملی در هیات نظارت کشور
1393/10/16 سه شنبه

بیشتر

منو

- درباره ما
- اخبار
- قوانین و مقررات
- آمار و اطلاعات
- دریافت نمونه فرمها
- راهنمای سازمان مردم نهاد
- پیوندها

انتشارات

ناره ها

- اولین بنسبت سارسب سدی نزدیک نهاد ب حضور استاندار محترم اصفهان و رئیس هیات نظارت استان با سازمان های مردم نهاد [بیشتر]

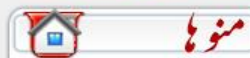
خدمات الکترونیکی

تاسیس | تطبیق | پیگیری و سایر خدمات

[درخواست تاسیس سازمانهای مردم نهاد](#)

[درخواست تاسیس شبکه موضوعی](#)

[درخواست تاسیس انجمنهای دوستی](#)

فرم

ثبت نام سازمان مردم نهاد
ثبت نام سازمان مردم نهاد

نام پیشنهادی برای سازمان مردم نهاد

نام مختصر تشکل

نام کامل نماینده هیات موسس در انجام شریفات اداری

محور فعالیت

حوزه فعالیت

موضوع پیشنهادی

منابع درآمد

محدوده جغرافیایی فعالیت تشکل

مرجع رسیدگی به درخواست خود را عین کنید

نام استانیهای محدوده فعالیت تشکل فرا ستانی

نحوه اداره ساختار سازمانی

در صورتیکه حوزه فعالیت شما امور خیریه می باشد مجمع عمومی امنا را انتخاب نمایید و در غیر این صورت فقط می توانید مجمع عمومی اعضا را انتخاب نمایید.

جمع آوری کمک های مردمی و توزیع بین نیازمندان

هدف

در این بخش اهداف خود را در يك یا دوبند بطور شفاف و گلدی بیان نمایید.

توزیع صندوق و مراجعه حضوری به درب منازل

- درخواست اخذ پروانه فعالیت سازمان مردم نهاد
- درخواست صدور پروانه تأسیس انجمن دوستی ایران با سایر کشورها
- درخواست صدور پروانه تأسیس شبکه موضوعی
- درخواست تطبیق مجوز فعالیت سازمان مردم نهاد
- پنگیری صدور پروانه تأسیس سازمانهای مردم نهاد
- تکمیل فرایند تطبیق سازمانهای مردم نهاد
- اعلام تخلف سازمانهای مردم نهاد

سناری

اگر محدوده فعالیت فرا استانی می باشد، نام حداکثر ۴ استان را ذکر نمایید

انتخاب..

* نحوه اداره ساختار سازمانی

ر صورتیکه حوزه فعالیت شما امور خیریه می باشد مجمع عمومی امنا را انتخاب نمایید و در غیر این صورت فقط می توانید مجمع عمومی اعضا را انتخاب نمایید.

* هدف

در این بخش اهداف خود را در يك یا دوبند بطور شفاف وکلی بیان نمایید.

* شیوه اجرا

در این بخش روشها و شیوه هایی که برای نیل به اهداف از سوي تشکل اعمال خواهد شد، نوشته شود.

* شماره تماس تلفن همراه

ارسال پیامك جهت پیگیری بعدی

اسامی ۵ نفر هیات موسس و ۴ نفر هیات مدیره و بازرسین باید ذکر شود در صورت عدم درج اطلاعات اعضا، درخواست ناقض می باشد

اطلاعات عمومی عضو

1394/06/11

نام تشکل

تاریخ ثبت اطلاعات

* نام خانوادگی

* نام

* سمتهای شغلی

* کد ملی

قبلی وفعلي

۴ تا ۵ مورد از مهمترین سمتهای قبلی وفعلي خود را وارد نمایید (حداکثر ۵۰ کاراکتر)

اطلاعات تحصیلی عضو

فرم

ثبت نام سازمان مردم نهاد
نمایش شکل و شماره پیگیری

هیأت مؤسس محترم!

با سلام

اولین مرحله از ثبت تقاضای شما برای تأسیس سازمان مردم نهاد به نام **خیریه امین مجد** با موفقیت به پایان رسید. خواهشمند است شماره رهگیری خود را که پس از تأیید نمایش داده میشود را یادداشت نموده و در نگهداری آن کوشا باشید تا در مراجعه‌های بعدی از این شماره برای پیگیری پیشرفت اداری درخواست خود استفاده نمایید. کارشناسان این اداره کل تلاش می‌نمایند اهداف و موضوع اعلام شده برای تأسیس سازمان مردم نهاد را در مدت ده روز با مفاد آیین نامه اجرایی تأسیس و فعالیت سازمانهای مردم نهاد مصوب هیأت محترم دولت به شماره ۲۷۶۲/ت ۳۱۲۸۱ ه مورخ ۸/۵/۸۴ تطبیق نموده و پاسخ مقتضی را از طریق صفحه اول همین پایگاه اطلاع رسانی در بخش خدمات، گزینه پیگیری درخواست صدور پروانه سمن به آگاهی برسانند لذا درخواست می‌گردد از هرگونه تماس تلفنی و یا مراجعه حضوری برای پیگیری موضوع خودداری فرمایید

ضمناً به اطلاع می‌رساند برای صدور پروانه تأسیس سازمان مردم نهاد، مراحل اداری ذیل سپری می‌شود:

تکمیل فرم الکترونیکی تقاضانامه تأسیس به منظور تطبیق شرح فعالیت و اهداف بیان شده در فرم با مفاد آیین نامه اجرایی؛ در صورت تأیید تقاضای تأسیس سمن، پس از تکمیل فرم مشخصات فردی موسسین و ارسال اساسنامه پیشنهادی از طریق همین پایگاه اطلاع رسانی از نماینده معرفی شده برای تکمیل پرونده و طی آخرین مراحل اداری دعوت به عمل می‌آید. همراه داشتن معرفی نامه امضا شده از سوی کلیه اعضای مؤسس برای نماینده الزامیست. در این مرحله، با وارد کردن شماره پیگیری در صفحه مربوطه در همین پایگاه اطلاع رسانی، پیغام دعوت را خواهید دید

پس از تشکیل پرونده و انجام استعلامات امنیتی، انتظامی و همچنین اخذ نظر مراجع تخصصی ذیربط نسبت به صلاحیت تخصصی افراد و اساسنامه پیشنهادی پرونده به هیأت نظارت بر تأسیس و فعالیت سازمانهای مردم نهاد به منظور بررسی و صدور رای ارسال خواهد شد

در صورت مثبت بودن نظر هیأت نظارت، هیأت مؤسس باید نسبت به برگزاری مجمع عمومی مؤسس اقدام و صورتجلسه‌ای تنظیم نموده که در آن به دو موضوع ذیل رسیدگی و نتیجه به امضای اعضای مؤسس رسیده باشد.

الف) تصویب طرح اساسنامه که متن تمامی صفحات آن به امضای اعضای مؤسس رسیده باشد.

ب) تعیین هیأت مدیره و بازرسان

نامه معرفی به اداره کل ثبت شرکتهای غیر تجاری صادر که پس از دریافت پاسخ از سوی اداره کل یاد شده، پروانه فعالیت صادر و

تجهیز می‌شود

درخواست اخذ پروانه فعالیت
سازمان مردم نهاد

درخواست صدور پروانه تأسیس
انجمن دوستی ایران با سایر
کشورها

درخواست صدور پروانه تأسیس
شبکه موضوعی

درخواست تطبیق مجوز فعالیت
سازمان مردم نهاد

پیگیری صدور پروانه تأسیس
سازمانهای مردم نهاد

تکمیل فرایند تطبیق سازمانهای
مردم نهاد

اعلام تخلف سازمانهای مردم نهاد

انتخاب اسم برای تشکل به چه صورت انجام می‌شود؟

پس از تکمیل فرم‌های اولیه می‌بایست همزمان با تأیید موضوع فعالیت تشکل، اسم تشکل نیز به تأیید وزارت کشور برسد. **اسم هر تشکل در ابتدا توسط یک کارشناس و مشاور در وزارت کشور مورد بررسی قرار می‌گیرد؛** این نام باید با موضوع فعالیت در ارتباط باشد و همچنین از نظر معنایی و ساختاری استانداردهای وزارت کشور را نیز داشته باشد.

بطور مثال، اسم پیشنهادی باید فارسی باشد و دیگر این که همان اسم یا مشابه آن نباید پیش‌تر توسط موسسه یا تشکل دیگری انتخاب شده باشد. معمولاً **مشاور وزارت کشور** در انتخاب اسم کمک می‌کند تا روند ثبت موسسه تسریع گردد.

برای اسم تشکل از چه پیشنهادهایی می‌توان استفاده کرد؟

معمولا می‌توان از عناوینی چون جمعیت، بنیاد، موسسه، مرکز و یا انجمن استفاده کرد. در واقع اینها عناوینی هستند که با توجه به بار معنایی آنها و ارتباطشان با موضوع و شکل فعالیت مورد استفاده قرار می‌گیرند.

بطور مثال، اگر تشکلی در حوزه علمی پژوهشی فعالیت می‌کند، بنیاد می‌تواند عنوان مناسبی برای آن باشد. عنوان جمعیت بیشتر روی فعالیتهای داوطلبانه است.

تأیید موضوع فعالیت، هویت و تخصص اعضای هیات موسس در وزارت کشور به چه شکل صورت می‌گیرد؟

معمولاً وزارت کشور استعلام‌هایی در رابطه با موضوع فعالیت، هویت و تخصص افراد هیات موسس از «ارگان‌های تخصصی و کارشناسی مرتبط با موضوع فعالیت» و همین طور ارگان‌های نظامی و امنیتی انجام می‌دهد. اگر این استعلام‌ها با موفقیت انجام شوند و مشکل خاصی درخصوص موضوع فعالیت، تخصص و هویت افراد هیات موسس وجود نداشته باشد، پروانه و مجوز برای فعالیت تشکل صادر می‌شود.

بطور مثال در ثبت یک تشکل زیست محیطی باید موضوع فعالیت به تأیید سازمان محیط زیست برسد. یا صلاحیت و تخصص اعضای هیات موسس در این رابطه توسط سازمان محیط زیست تأیید شود. به همین شکل عدم سو سابقه افراد هیات موسس نیز توسط نیروی انتظامی و دیگر ارگان‌های امنیتی مورد بررسی قرار می‌گیرد. در حوزه‌های دیگر نیز ارگان‌ها و وزارت خانه‌های مسئول موضوع فعالیت و صلاحیت افراد را مورد بررسی قرار می‌دهند.

پس از تأیید اسم، موضوع فعالیت، هویت و تخصص اعضای هیات موسس چه کاری باید انجام داد؟

□ پس از تأیید اسم توسط وزارت کشور **می‌بایست یک موسسه در ثبت شرکت‌ها با همان نام به ثبت رساند.** پس از دریافت کد ثبت شرکت و طی مراحل بعدی در وزارت کشور پروانه فعالیت تشکل با همان عنوان توسط وزارت کشور صادر می‌شود.

به چه علت باید یک موسسه در ثبت شرکت ها با همان اسم ثبت شود؟

□ از آنجایی که گاهی اوقات ممکن است بین سازمان ثبت شرکت ها و وزارت کشور عدم هماهنگی پیش بیاید، امکان دارد که موسسه یا شرکتی هم اسم تشکل به شکل انتفاعی و با هدف کسب درآمد ثبت شده باشد. در این صورت دو موسسه با یک اسم ولی با دو هدف (یکی غیرانتفاعی و دیگری تجاری و انتفاعی) وجود خواهد داشت.

به دلیل جلوگیری از این اتفاق، باید یک شرکت هم اسم موسسه خود در ثبت شرکت ها ثبت شود تا از ثبت موسسه ای انتفاعی اما هم اسم در ثبت شرکت ها پیشگیری شود.

آیا تمامی سازمان‌های مردم نهاد به یک شکل ثبت می‌شوند؟

❑ خیر. در ایران دو نوع فعالیت مردم نهاد وجود دارد: نوع نخست، سازمان‌های غیردولتی و غیرانتفاعی یا سازمان‌های مردم نهاد (سمن) هستند. نوع دوم، خیریه‌ها هستند.

❑ از آنجایی که خیریه‌ها مسئولیت جذب کمک‌های مردمی و توزیع آن را به عهده دارند، در ثبت آنها علاوه بر مدارک و اسنادی که برای ثبت یک سازمان مردم نهاد مورد نیاز است. **آورده مالی** آنها نیز باید از طرف وزارت کشور مورد بررسی و تأیید قرار گیرد. خیریه‌ها با توجه به حوزه فعالیت خود باید **در ابتدا سرمایه یا آورده مالی** مشخصی داشته باشند.

آیا می‌توان از مراکز دیگری هم برای ثبت کمک گرفت؟

❑ بله. دفتر سازمان‌های مردم‌نهاد وزارت کشور در ثبت تشکل مشاوره می‌دهد. اما در ثبت شرکت‌ها متأسفانه امکان مشاوره حضوری وجود ندارد.

❑ علاوه بر این در تمامی وزارت خانه‌ها، دفتر مشارکتهای مردمی به ثبت تشکل کمک می‌کنند. باید وزارت خانه مربوط به حوزه کاری تشکل را انتخاب کرده و به دفتر مشارکتهای مردمی آن وزارت خانه مراجعه نمود.

ترکیب اعضای هیات موسس باید چگونه باشد؟

- حداقل یک یا دو نفر از اعضای هیات موسس باید **مدرکی مرتبط با موضوع فعالیت تشکل** داشته باشند. بطور مثال، در ثبت یک تشکل زیست محیطی حداقل یک یا دو نفر از اعضای هیات موسس باید مدرک تحصیلی محیط زیست داشته باشند.
- از نظر تعداد نفرات هم، باید **حداقل ۹ نفر** به عنوان هیات موسس اقدام کنند. در این صورت پنج نفر از این اعضا اعضای اصلی، دو نفر عضو علی البدل و دو نفر هم بازرس می باشند

از لحاظ قانون مالیات، وضعیت سازمان‌های مردم نهاد چگونه است؟ آیا آنها نیز باید مالیات پرداخت کنند؟

□ سازمان‌های مردم نهاد معاف از مالیات هستند. اما باید حتما در ابتدا پروانه مالیاتی تشکیل دهند و هر سال اظهارنامه مالیاتی پر کنند. پس از تشکیل پروانه مالیاتی برای سازمان مردم نهاد، یک کارشناس مالیاتی انتخاب می‌شود که در پایان سال مالی، اسناد مالی سازمان را بررسی می‌نماید. کارشناس مالیاتی باید تأیید کند که فعالیت‌های سازمان فاقد بار انتفاعی هستند.

□ در صورتی که دو تا سه سال پی در پی کارشناس مالی عدم انتفاعی بودن فعالیت‌های سازمان را تأیید کند، آن سازمان می‌تواند به دائمی شدن معافیت مالیاتیش امیدوار شود. اما اگر سازمان پروانه مالیاتی تشکیل ندهد، بدون شک مشمول جریمه‌های مالیاتی خواهد شد. در این صورت، باید تلاش کند که یا تخفیف بگیرد یا پیگیر بخشیده شدن جریمه‌ها شود. در نهایت باید پرونده مالیاتی تشکیل شود و اسناد مالی سالانه مورد بررسی کارشناس مربوطه قرار بگیرد.